

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KZD.410.001.03.2020

Pani Kinga Maria Sochocka
Prezes
Fundacji Poza Schematami
ul. W. Smoleńskiego 1c/1
01 – 698 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 Wykorzystanie dotacji otrzymanych ze środków publicznych
na realizację zadań w 2019 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 55 17, F +48 22 444 55 61
kzd@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Jednostka kontrolowana	Fundacja <i>Poza Schematami</i> ul. W. Smoleńskiego 1c/1, 01 – 698 Warszawa (dalej „Fundacja”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kinga Maria Sochocka, Prezes Fundacji
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystanie dotacji otrzymanych ze środków publicznych na realizację zadań w 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
Kontroler	Krzysztof Barej, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr KZD/8/2020 z dnia 18 lutego 2020 r.

(Dowód: akta kontroli str. 1 – 2, 8 - 18)

¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 489, ze zm., dalej ustawa o NIK.

I. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności i gospodarności, wykorzystania przez Fundację środków dotacji celowych pozyskanych z budżetu państwa (część 46 – Zdrowie, dział 851 – pozostała działalność, na realizację zadań określonych w art. 88 ust. 4 pkt 1-5 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych² oraz w przepisach o zdrowiu publicznym w Narodowym Programie Zdrowia (NPZ)³.

Zakres kontroli

Podstawą sformułowania oceny powyższych obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania dotacji;
- szczegółowej kontroli wybranej próby wydatków finansowanych ze środków dotacji;
- analizy poprawności sporządzenia sprawozdań z realizacji zadań i rozliczenia dotacji.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części pn. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

² Dz. U. z 2019 r., poz. 847 (dalej: ustawa o grach hazardowych).

³ Podstawa prawna: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492), ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365).

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Fundację zadań publicznych na podstawie umów o udzielenie dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w ramach części 46 – Zdrowie w 2019 r.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Dotacje wydatkowano na zadania, określone w art. 88 ust. 4 pkt 1-5 ustawy o grach hazardowych oraz w przepisach o zdrowiu publicznym w Narodowym Programie Zdrowia, powierzone przez dyrektorów Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii (dalej KBPN) i Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej PARPA) na podstawie umów o udzielenie dotacji, z zachowaniem zasad prawidłowego gospodarowania środkami publicznymi.

Dotacje zostały wydatkowane prawidłowo, sprawozdania merytoryczne i finansowe zostały przekazane terminowo. W terminie dokonano także zwrotu niewykorzystanej części dotacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

Opis stanu
faktycznego

W 2019 r. Fundacja *Poza Schematami* realizowała zadania wynikające z 10 umów finansowanych ze środków FRPH, w przypadku ośmiu pozyskanych za pośrednictwem Krajowego Biura ds. Zwalczania Narkomanii, a w przypadku dwóch od Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Łączna wartość zawartych umów wyniosła 877,5 tys. zł, z czego do 31 grudnia 2019 r. wydatkowano 869,9 tys. zł, tj. 99,8%.

(Dowód: akta kontroli str. 473 - 476)

1. Umowy zawarte z PARPA obejmowały realizację celów określonych w przepisach o zdrowiu publicznym przewidzianych w Narodowym Programie Zdrowia na łączną kwotę 141,5 tys. zł, z których wydatkowano 140,8 tys. zł, tj. 99,5%. Realizowano następujące umowy:

a) Nr 95/3/3.1.1.2/19/DRM, z 21 stycznia 2019 r., obejmowała działania w okresie od 21 stycznia 2019 r. do 15 grudnia 2019 r. prowadzone w ramach programu III/MZ, tj. prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych, na podstawie art. 88 ust. 4 pkt. 2 ustawy o grach hazardowych. Zadanie, realizowane w ramach NPZ 5.3.1 pkt 1. w województwie mazowieckim, obejmowało opracowanie ostatecznej wersji ogólnopolskiego programu edukacyjnego z zakresu profilaktyki uniwersalnej w zakresie e-uzależnień z podziałem na grupy wiekowe w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych, jak również przeprowadzenie ewaluacji programu edukacyjnego oraz stworzenie raportu zawierającego rekomendacje i wnioski z wdrożeń. Na zadanie wydatkowano 43,9 tys. zł, tj. 99,9%.

b) Nr 50/22/3.2.1.1/18/DRM, z 29 grudnia 2017 r., umowa wieloletnia, z okresem realizacji od 1 stycznia 2018 r. do 15 grudnia 2020 r., przeznaczona na poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach *Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*. W ramach realizacji umowy, wycenionej na 97,5 tys. zł, opracowano: materiały edukacyjne dla realizatorów,

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

materiały edukacyjne dla uczniów, materiały edukacyjne dla rodziców/opiekunów, program szkolenia dla realizatorów wraz z prezentacją, raport z ewaluacji. Przygotowano 262 pakiety, które obejmowały materiały potrzebne do wdrożenia zajęć w szkołach oraz ich ewaluację. Przeszkoleni realizatorzy wdrożyli program w 10 klasach. Koszt realizacji zadania wyniósł 96,8 tys. zł, tj. 99,3% planu.

(Dowód: akta kontroli str. 19 - 79)

2. Sześć umów na realizacji celów określonych w art. 88 ust. 4 pkt. 1 – 4 ustawy o grach hazardowych zawartych z KBPN na łączną kwotę 416,0 tys. zł, z których wydatkowano 411,9 tys. zł, tj. 99,0% oraz dwie umowy na realizację celów określonych w przepisach o zdrowiu publicznym w Narodowym Programie Zdrowia na łączną kwotę 320,0 tys. zł, z których wydatkowano 317,3 tys. zł, tj. 99,1%.

2.1. Umowy na realizację zadań określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

a) Nr 225/BO/H5/2019, z dnia 2 stycznia 2019 r., na opracowanie i upowszechnienie programu profilaktycznego dla młodzieży głuchej i słabosłyszącej, który realizowany był w ramach zadania 2.3.1 pkt 1 NPZ w Warszawie i Łodzi.

W jego ramach opracowano pierwszą w Polsce pilotażową wersję programu profilaktyki uniwersalnej, opartego na naukowych podstawach zapobiegającego używaniu substancji psychoaktywnych, w tym nowych substancji psychoaktywnych, przez młodzież głuchą, słabosłyszącą z całkowitym lub częściowym deficytem słuchu. Przygotowano i wydano pilotażowe wersje materiałów edukacyjnych dla realizatorów, materiały edukacyjne dla młodzieży i ich rodziców/opiekunów, pięć filmów edukacyjnych oraz 581 filmów - tłumaczeń materiałów na Polski Język Migowy. Przeszkolono 10 realizatorów. Wdrożono zajęcia w 10 grupach. Przeprowadzono badania ewaluacyjne jak również opracowano z nich raport. Z przeznaczonej na zadanie kwoty 250,0 tys. zł wydatkowano 247,3 tys. zł, tj. 98,9%.

b) Nr 226/BO/H5/2019, z dnia 2 stycznia 2019 r., na aktualizację i ewaluację programu profilaktycznego „Smak życia czyli debata o dopalaczach”. Zadanie, w ramach zadania 2.3.1 pkt. 1 Narodowego Programu Zdrowia, realizowane było w Warszawie, Katowicach, Płocku, Łodzi, Paprotni.

Realizując umowę wdrożono program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach” w 10 grupach. Dokonano ilościowej ewaluacji w schemacie pretest - posttest z podziałem na grupy eksperymentalne i kontrolne, jak również. opracowano raport i końcową wersję programu „Smak życia” wraz z materiałami realizacyjnymi. Na realizację, z zaplanowanych wydatków w wysokości 70,0 tys. zł, wydatkowano 100,0%.

(Dowód: akta kontroli str. 243 – 271, 347 - 390)

2.2. Umowy na realizację zadań określonych w art. 88 ustawy o grach hazardowych dotyczyły:

a) Nr 328/HE, z dnia 1 lipca 2019 r., na realizację zadań w ramach programu II/ MZ, tj. prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych w zakresie uzależnień od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych na podstawie art. 88 ust. 4 pkt 4 ustawy o grach hazardowych. Zadanie, w ramach NPZ 5.2.1 pkt 3 Szkolenie przedstawicieli zawodów mających kontakt z osobami uzależnionymi lub zagrożonymi uzależnieniami behawioralnymi, realizowane było w województwie mazowieckim. W celu jego realizacji opracowano moduł szkoleniowy z zakresu szkolnej profilaktyki uzależnień behawioralnych, opracowano i wydrukowano w nakładzie 15 egz. materiały edukacyjne dla pracowników placówek doskonalenia nauczycieli i poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz w nakładzie 1220 egz. pilotażowe materiały

edukacyjne dla uczestników szkoleń rad pedagogicznych. Z przeznaczonej na realizację kwoty 35,5 tys. zł wydatkowano 34,9 tys. zł, tj. 99,7%.

b) Nr 12/HBK/, z dnia 2 stycznia 2019 r., na zadanie, realizowane w ramach programu III/MZ, „Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych na podstawie art. 88 ust. 4 pkt. 2 ustawy o grach hazardowych”. Zadanie, w ramach NPZ 5.3.1 pkt , realizowane było w województwie mazowieckim. W celu realizacji zadania opracowano ostateczną wersję ogólnopolskiego programu edukacyjnego z zakresu profilaktyki uniwersalnej w zakresie e-uzależnień z podziałem na cztery grupy wiekowe w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz wśród rodziców/opiekunów, przeprowadzono ewaluację programu edukacyjnego oraz opracowano raport zawierający rekomendacje i wnioski z wdrożeń. Z zaplanowanych 49,0 tys. zł wydatkowano 48,9 tys. zł, tj. 99,9%.

c) Nr 44/HB/, z dnia 2 stycznia 2019 r., na zadanie realizowane w ramach programu III/MZ na podstawie art. 88 ust. 4 pkt. 2 ustawy o grach hazardowych. Zadanie, w ramach NPZ 5.3.1 pkt 1, realizowane było w województwie mazowieckim. Przeszkolono 96 realizatorów programu profilaktycznego „Wspólne kroki w Cyberświecie”, zrealizowano ten program w 96 klasach III szkół podstawowych, opracowano jego strony internetowe, a także sporządzono raport z ewaluacji tego programu oraz ewaluacji szkoleń dla realizatorów zawierający wnioski i rekomendacje z wykonanego zadania. Z zaplanowanych 141,0 tys. zł wydatkowano 137,1 tys. zł, tj. 97,2%.

d) Nr 298/HB/, z dnia 15 stycznia 2019 r., na zadanie realizowane w ramach programu IV/MZ na podstawie art. 88 ust. 4 pkt. 1 ustawy o grach hazardowych, realizowane w ramach programu NPZ 5.2.2 pkt 1 w Warszawie (dystrybucja materiałów - ogólnopolska). Opracowano i wydano pakiety edukacyjne w nakładzie tysiąca egzemplarzy oraz raport z badań ewaluacyjnych projektu. Dystrybucję pakietów przeprowadzono do 491 publicznych przedszkoli zlokalizowanych na wsiach. Z przewidzianej na ten cel kwoty 98,0 tys. zł wydatkowano 100,0%.

e) Nr 330/HT/, z dnia 1 lipca 2019 r., na zadanie realizowane w ramach programu IV/MZ na podstawie art. 88 ust. 4 pkt. 1 ustawy o grach hazardowych. Zadanie, w ramach programu NPZ 5.2.2 pkt 1, realizowane było w Warszawie i obejmowało modernizację i promocję interaktywnej aplikacji mobilnej oraz komputerowej „Rysia i Tolek w Cyberświecie”. Z zaplanowanych na ten cel 18,0 tys. zł wydatkowano 100,0%.

f) Nr 331/HT/ z dnia 01.07.2019 KBPN na zadanie realizowane w ramach programu IV/MZ na podstawie art. 88 ust. 4 pkt. 1 ustawy o grach hazardowych. Zadanie realizowane było w ramach programu NPZ 5.2.2 pkt 1 w Warszawie (dystrybucja materiałów - ogólnopolska) i obejmowało aktualizację trzech publikacji. Druk broszury dla specjalistów w nakładzie 4 tys. egz., broszury dla młodzieży „BHP użytkownika mediów elektronicznych” w nakładzie 24 tys. egz.; broszury dla młodzieży „Miłość a elektroniczna fascynacja” w nakładzie 24 tys. egz. oraz ich dystrybucję wśród ogólnopolskiej sieci publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych. Z zaplanowanych 75,0 tys. zł wydatkowano 100,0%.

Szczegółową analizą objęto cztery losowo wybrane umowy⁵ o łącznej wartości 438,3 tys. zł, tj. 50,4% wykorzystanych w 2019 r. środków finansowych.

⁵ Umowy: nr 225/BO/H5/2019 z dnia 02.01.2019 r., 298/HB/ z dnia 15.01.2019 r., 330/HT/ z dnia 01.07.2019 r., 331/HT/ z dnia 01.07.2019 r. Umowy realizowane za pośrednictwem KBPN.

Badanie próby, obejmującej 204 pozycje kosztowe i odpowiadające im zapisy księgowo oraz dokumenty stanowiących podstawę płatności przeprowadzono w zakresie poprawności formalnej dowodów/ zapisów księgowych, wiarygodności dowodów oraz pod kątem prawidłowości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową).

W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody oraz odpowiadające im zapisy księgowo były poprawne pod względem rachunkowym i formalnym. Płatności realizowane były niezwłocznie.

Wydatki zostały dokonane gospodarnie, w wysokości kwot określonych w umowach.

Fundacja sporządziła i terminowo przedłożyła do KBPN sprawozdania merytoryczne i finansowe, w tym rozliczenia końcowe.

Niewykorzystana część dotacji (2,7 tys. zł) została zwrócona terminowo i w pełnej wysokości.

(Dowód: akta kontroli str. 80 – 390, 392, 399 - 420)

W związku z przetwarzaniem i przekazywaniem danych osobowych, a także wprowadzaniem ich do systemów informatycznych, osoby, których te dane dotyczyły, złożyły stosowne oświadczenia⁶.

Wnioski o udzielenie dotacji złożone były w terminie oraz zawierały wszystkie wymagane elementy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2017 roku w sprawie uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych⁷.

Stosownie do wymogów określonych w art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸, umowy o dofinansowanie realizacji zadań ze środków Funduszu określały szczegółowy opis zadania, termin realizacji, kwotę dofinansowania, termin i sposób przekazywania środków, sposób rozliczenia się z otrzymanej dotacji oraz tryb kontroli wykonania zadania.

Fundacja, zgodnie z warunkami umów zawartych z KBPN, posiadała wyodrębnione rachunki bankowe, przeznaczone wyłącznie do rozliczeń związanych z przyznaną dotacją.

(Dowód: akta kontroli str. 477)

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania uwag i wniosków.

⁶ Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016 r., dalej: RODO), ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 1997 r., nr 133 poz. 883 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1000 z późn. zm.).

⁷ Dz. U. z 2017 r., poz.2029.

⁸ Dz. U. z 2019 r., poz. 869, ze zm.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

V. Pozostałe informacje i pouczenia

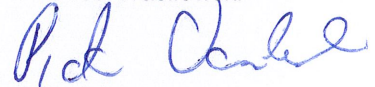
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 26 marca 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia
Dyrektor

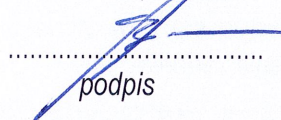
Piotr Wasilewski

.....
podpis

Kontroler:

Krzysztof Barej, gł. spec. k.p.

.....
podpis